Ч. 145 Неділя 2 (14) Липня 1895. Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостввах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Бесіда пос. Вахнянина

виголошена на засіданю Палати послів дня 10 с. м. підчас дебати над справою цилейскою

Не конче радо беру нині участь у ворушливій дебаті в хвили, в котрій два народи австрийскі так сказати би кинули ся на себе, щоби завести формальну борбу задля справи, котра в моїх очах єсть чисто культурною конечностию, але котру з одної сторони названо попросту „нарушенем національного стану посїданя“. Коли-ж то роблю, то прошу наперед обох готових до бою противників приняти упевненє, що моє вмішанє ся до сеї спорної справи не єсть призначене до того, щоби до розгорівшого ся огню доливати сьвіжої оливи. Противно, хочу виливати помирительно, розуміє ся, коли мої слабі слова в сїй ворушливій хвили знайдуть прихильний послух.

В подрібности спорного проекту не буду запускати ся. Не думаю також брати на себе ролю обвинителя анї адвоката одної або другої партиї. Не хочу накидати ся на судию; хочу лиш пояснити становище, яке мусить заняти кождий простий собі австрийский горожанин супротив справи, котру видав нормальний розвій істнуючих у нас національних відносин, а в котрій висока Палата буде мусїла незадовго видати обєктивний вирок. До моїх коротких слів мушу насамперед сказати кілька загальних поглядів.

Мої Панове! Внутрішні відносини Австриї яко цїлости, уложили ся в ходом сорок лїт досить особливо, досить оригінально. Австрия не єсть державою одноцїлою. Єсть то радше збірна держава з країв і народів в найлїпшім значіню того слова.

Не завсїгди меч, не завсїгди рука борця, не брутальна сила так дуже утворила сю державу. Були то радше мирні договори, случайно користні полїтичні обставини, була то також свобідна, непримушена воля і знаменитий змисл прибільшуваня Династиї, котрі надали житє нашому державному сполученю. Ті основи, на котрих поволи збудовано нашу державу і той дух, який одушевляв ті основи, суть за надто важні чинники, як щоби їх не мати завсїгди перед очима, а коли-б они случайно пішли в непамять, щоби їх собі знову не пригадати.

Ставлю отже питанє, яка єсть звязь межи трома ріжнородними народами Швайцариї? На то не трудно відповісти. Той кіт, який сполучає племена сеї старої републики єсть сильно розвинений змисл права і правдива горожаньска свобода. В наслїдок того не хилять ся Нїмцї до великої Ґерманиї, Французи не тужать за Секваною, а Італїянцї не видять своє спасенє в Римі.

А чи не думаєте, мої Панове, що було би порадно і відповідно утворити такий сполучник і для народів Австриї?

Чи не булоби для істнованя, для тревалости і могучости нашої держави відповідно, щоби також і ми зуміли так уладити наші внутрішні відносини державні, щоби кождий із тих ріжнородних народів в Австриї міг собі сказати: Тут знаходжу своє право, тут знаходжу запоруку для мого національного Я, тут ставить основи золота свобода, тут чую ся горожанином. (Оплески).

Патріотизм єсть проявом чуства. Єго осїдком єсть серце. Але в наших реалїстичних часах числить ся він реально і з державою, для котрої дїлає. Він успіває тим лїпше, чим більше держать ся супротив него принципу: „Даю, щоби й ти дав“, — чим більше держава уміє погодити свої інтереси з інтересами своїх народів. Нинї надаєсь нам нагода ужити того правила і я думаю, що ми не повинні тої хвили занедбати.

Що тепер Нїмцї і Словінцї в Долїшній Стириї станули з собою до борби — то з'явище мене не дивує. Мої Панове! То ваша заслуга. То продукт культури, яку ви туди занесли, сполучений з пробудженем ся Словінців. То наслїдки того, що стало ся; то плоди, які ви самі виплекали а з котрих ви в сїй хвили повинні мати більше радости як смутку. (Голоси: Дуже слушно! Дуже добре!) Сила держави не лежить в односторонім розвою поодиноких частий, она лежить в успіваню всїх. (Браво!)

Понятє держави єсть однакове з понятєм живого орґанізму. Кождий орґан має в нїм своє призначінє, кождий приносить здорові соки в жили, кождий надає цїлости сили, кождий старає ся о єго дальше істнованє. Ту правду треба би собі в теперішній хвили запамятати а також і в практицї еї примінити. Ми повинні також і Словінців уважати за складову часть нашого державного орґанізму і бути справедливими також і супротив їх бажань.

Від релїгійної терпимости середних віків, від поганих воєн релїгійних 16 і 17-го столїтя відвертаємо ся тепер з оправданим огидженем. Одушевляємо ся всесьвітними ідеями, які видала велика революция. Стремимо до всїляких свобід, проклинаємо абсолютизм, строгий централїзм і гидимо ся всїм, що лиш могло би спинити свобідний розвій нашого духа.

З моєї подорожи до Італїї.

(З ческого. Оповіданє Л. Струпежницкого).

(Конець).

Идемо дальше. Я роздумував над своїм невигідним положенем. Як так дальше піде ще з пів години, то ті добродії подїлять ся моєю одежию, а я перемiню ся в цїлковитого волоцюгу. Ах, чорт бери таку подорож! „Як би тут видобити ся з їх пазурів?“ гадаю. Але не було нїякої ради.

— Товаришу, я кравець — каже менї один з дружини.

— Дуже мене тїшить — відповідаю. Впрочім я й сам вже собі погадав, що то мусить бути кравець. Був тонкий і сухий як патик, руки і шия були довгі, а ніс острий як шило і все ним сопів.

— Чоловіче, твій кафтан нужденно ушитий — говорив кравчик. — Позволь менї єго, нехай подивлю ся. Я добре на тім розумію ся, кажу тобі; кілька лїт робив я у Відни, то й богато приучив ся.

І взявши без всяких заходів мій кафтан, котрий я перекинув через руку, бо було горячо, одів єго скоро на себе не зважаючи, що сонце пече як огонь. Тепер і я увірив, що він у Відни богато приучив ся.

— Але позвольте, панове — хотів я змагати ся, коли кравець перебив менї:

— Ну, чейже не гадаєш, що хочу тебе обікрасти? Я хочу єго лише виміняти. На, маєш мій, надївай. Товариші поможіть єму.

Товариші не дали себе два рази просити; в одній хвили сидів я вже в кравцевих лахах. То була нова радість. Хоч і ті лахи були собі кафтаном! Колись був суконний, тепер хибувало єму ковнїра, мав півтора рукава, на животї дїри, на хребтї якусь заболочену лату, лїва пола була якась помаранчева, впрочім був вітром підшитий.

— Гей сак на риби — відозвав ся кравець — той тобі як раз до лиця.

Сим разом я єму не увірив; вправдї був то сак на риби, на сак найбільше подобав той мій „новий“ кафтаник, але на сак на дуже великі риби; малі були би крізь дїри поутїкали.

Аж тепер прибрали мене! Капелюх пропав, кафтан пропав і чоботи! В заміну за те дістав я лахи і дїри.

Хто знає, що би було дальше зі мною стало ся, колиб ми між тим не були дійшли до села Іксова.

Але перед тим селом задержали ся мої товариші подорожи, а сухий кравчик, що—як видко було—тїшив ся великою повагою в тім чесним товаристві, відозвав ся до мене приказуючим тоном:

— Слухай, ти підеш сюди до села, а ми звернемо отсею дорогою на право; если лише одним слівцем згадаєш, що ішов з нами, або если пішлеш за нами людий, то найдемо тебе хочби на кінци сьвіта і убємо як пса. Тепер іди.

Скоро скінчив, звернуло цїле товариство на право, щоби виминути село.

Я відітхнув по їх відходї, дякуючи Богу, що не захотїлось їм ще моєї камізельки, де були сховані гроші і татуньове поручаюче письмо.

Перед селом став я коло стовпа, на котрім була таблиця з написею: „Тут заборонює ся жебрати і поєдинкуватись“. Відтак стояло на таблици: „Село Іксів, повіт Будієвичі“.

Іксів? Коло Іксова має бути тота фабрика, де приятель татуня є управителем, а котрому маю віддати письмо; але як я піду до него в отсих лахах? — Е, з Богом, якось то буде.

Війшов я до села. Нове нещастє. Зараз з першої хати вибіг до мене пес, урвав мою помаранчову полу і відніс аж до хати. Я став кричати; люди збігли ся, щоби відогнати пса, але побачивши мене, ще висьміялись.

„Таки то правда, в дорозї чоловік не одного попрзбує“, погадав я собі, йдучи скоро селом до фабрики. То одно мене найбільше гнївало, що мушу пану управителеви представляти ся в тых лахах; однако не було иншої ради.

Дійшов я щасливо до фабрики, де коло воріт стояв якийсь урядник. Я єго кречно спитав, чи дома пан управитель.

Поглянув на мене з висока і сказав гордо:

А супротив Цилеї? Ба, супротив Цилеї хочемо заняти становище, яке пристало би національним еґоістам і язиковим централістам, але не партиї, котра назвае ся лїберальною, (Дуже слушно!) не тим, що хотять дійстно боронити ідеї свободи.

А тепер питаю ся: Чи таке поступоване вийде в користь нашій державі? Переглянте панове історию розвою нашої половини держави за послїдний десяток лїт. Кину лиш трохи сьвітла на наші відносини галицкі.

Аж до шісдесяти років був наш край зовсім знїмечений. Німецка мова панувала в урядї, школї і церкві. Я сам яко ученик першої кляси ґімназияльної терпів під гнетом німецкого „шпрахцайхена". А яко Русина змушувано мене до того, щоби я у францїсканьскій церкві в Перемишли з ґранадирами співав механічно німецку пісню.

А чи зискала держава через то на могучости і силї експанзивній? Менї видить ся, що нї — а нинї? Нинї суть колишні революцийні Поляки і ми Русини найлїпшими підпорами держави (Браво! Браво!) То зробила обставина, що ми стали жити житем народним.

Не хочу наводити дальших примірів, хоч було би дуже відповідно поробити у всїх краях коронних доходженя в сїм напрямі, щобы відповісти всесторонно і основно на повисше питане, щоби сконстатувати, що лїпше для держави: чи підпирати розвій поодиноких елементів народних, чи їх гнобити.

А тепер позвольте Панове, що возьму инший темат під розвагу. Я не полїтик з фаху, але знаю досить добре внутрішно-полїтичні рухи і еволюциї нашої держави. Маємо конституцию, маємо основні закони державні, в наших руках спочивае власть самопостанови, можемо робити і дїлати в неоднім свобіднім напрямі. Який же дух повинен нас одушевляти в тім дїланю, в тій роботї? Скажете: такий, котрий був би в силї сотворити свобідне, етичне, правдиво горожаньске житє. А що-ж нам робити, коли случайно в нашім дїланю попадемо на Цилею? Чи маємо дійстно ту бідну Цилею уважати за шкоду для німецкости в Австриї, за нарушене національного стану посїданя, за нарушене внутрішного мира? Мої Панове! Коли-б нам почутє права і свободи, яке преці ще маємо, утрудняло видати справедливий суд, то вже конче потреба, щоби ми поставили ся на инше становище, на становище випробованого австрийского патріотизму. Перед ним мусїли би уступити всї сумніви.

То становище заняли ми й нинї в справі цилейскій, а то становище вимагае, щоби Нїмцї цїлу справу осуджали без взгляду на себе і з повним пожертвованем. То есть становище глубоко відчутого почутя правного, котре може зробити прислугу сусїдови, а притім не спускати з ока загального добра Австриї. Держави повинні опирати ся на стало дїлаючих принципіяльних ідеях. В тім лежить запорука їх істнованя, їх тревалости, їх розвою і величини.

Яка ж ідея мае присьвічувати нашій державі? Чи може язиковий і релїґійний централїзм одної із наших сусїдних держав, чи може винищуюча полїтика всїх чужих елементів, другої сусїдної держави, чи може навіть турецка система правлїня? — Певно, що нї. Нашою засадою державною повинно бути: Кождий нарід мусить знайти в Австрии безпечне забороло для всего, що для кождого народу есть найбільшою ненарушимою сьвятостию, за що він віддавав і віддасть свое майно, свою кров. А тою сьвятостию, котрої не можна зневажати есть національнїст.

Єсть то щастем Австриї, що она від десятків лїт вступила на иншу дорогу, як ту, котрою ідуть еї сусїди. Австрия пізнала свою місию в осередку Европи. Она стала ся нараз збірною державою для тих народів, що хотять свободи і люблять еї. Але ту свободу мусимо собі взаимно признавати. (Браво! Браво!) Коли-б Австрия ту місию покинула, або коли-б упертостию і еґоізмом була спинена в еї виконуваню, то в тій хвили станула би на вступі до тої похилої дороги, котра веде лиш в долину. Наша держава покликана зважати лиш на то, щоби еї сила доосередкова скріпляла ся, щоби еї народи проявляли змаганє до сполученя. Але та притягаюча сила лежить лиш в строгім зберіганю інтересів своїх народів, в рівноправности. (Так єсть!) Хто радить до чогось иншого, той творить центріфуґу, той сьвідомо або й несьвідомо підкопуе історичну місию Австриї.

Впрочім, мої Панове, я не сказав нічого нового. Я коментував лиш звістний висказ Паляцкого о Австриї, ту саму гадку, яку Поляки убирають в слова: „При Тобі, Пане!" ті самі чувства, які відзивали ся від давна в грудех „Тиролцїв Всходу", ті самі чувства, якими суть переняті всї народи Австриї, хоч в сїй хвили у одного народу запаморочила ті чувства знеохота.

Відгадане загадки не повинно би нам для того прийти трудно. Могла Анґлїя управильнити запутані відносини язикові в Каплянді, ба навіть в передній Індиї; коли ті відносини упорядковані в Канадї; коли Швайцария, Бельґія і Флямандцї змогли побороти язикові трудности, то зуміє і вис. Палата порішити цилейску справу.

А тепер переходжу до специяльного баганя в обсягу шкіл середних. Не хочу довго затрудняти прихильну увагу вис. Палати і в виду того, що лихі культурні відносини мого народу на Буковинї суть правительству добре знані, поставлю лиш резолюцию того змісту:

Висока палата зволить ухвалити: „Взиває ся ц. к. управу просьвітну, щобя в слїдуючім буджетї вставила відповідну суму на основане другої ґімназиї в Чернівцях — прошу добре зважити — з німецкими клясами головними рускими паралельними".

Я через то ще не став ся зрадником руского народу, що виступив в інтересї Німців на Буковинї, як от лише що кількох бесїдників висказали ся на виводи пос. Кальтенеґґера. Того вимагають культурні і педаґоґічні інтереси Русинів на Буковинї, народу, котрий не мае доси анї одної середної школи. Я скінчив.

Перегляд полїтичний.

На вчерашних двох засїданях Палати послів вела ся дальше дебата над буджетом мінїстерства просьвіти і залагоджено титул „школи народні" причім відкинено запомогу державну на ческу школу у Відни 143 голосами против 50, а відтак вела ся дебата над процедурою цивільною. Пос. Підляшецкий заявив ся за реформою.

— А хоч би й був, то певне не буде говорити з таким обірванцем, як ви.

— Пане не обиджайте! — відповів я також гордо.

— Не став но ти ся так остро, ти лахалатнику, бо ще дістанеш поза уха.

Зі злости заскреготав я зубами і не відповівши анї слова вийшов до перших дверий; відтак вийшовши сходами на перший поверх запукав я до найблизших дверий.

— Прошу!

Я війшов. Але повитала мене громовиця. „Не можете, безвстиднику, пождати на дворі?! Мусите лїзти аж до комнати?" — Так обурив ся на мене підстаркуватий пан, що був сам в комнатї — „То зухвальність" — говорив — „дивіть ся на волоцюгу, він пукае до дверий як який пан!"

— Але прошу пана — хочу его перебити.

— Що? ще будеш відповідати!? — крикнув підстаркуватий пан, вискочив з крісла, вхопив мене за ковнїр, аж затріщало і витрунув за двері до сїний. В тій хвили вийшла з других дверий пані. — „Дай ему кусник хлїба, нехай іде; безвстидник, вліз аж до комнати!" — сказав їй пан. Пані подивилась на мене з співчутем. О, преці лише пані мають чуте!

— Позвольте, поважний пане, мене вам поручено — зачинаю знов.

— Вас?! Щезайте менї зараз з очий, дармоїде!

— Прошу, зволїте мене терпеливо вислухати; я прийшов невинно до нещастя.

— Так говорить кождий волоцюга!

— Я син вашого давного приятеля Йосифа Праженки.

— Ви? ви?

— А я, пане, а тут віддаю лист від мого татуня. — На щастє лист був у мене в камізельцї.

Старий пан заклопотаний взяв лист, але надумував ся, чи мае его отворити.

— Та перечитай-же преці письмо — радила пані. О, бодай пані мають чуте!

Послухав; розпечатав лист і читав на голос:

„Дорогий Йосифе!

Віддавець того листу то мій син Івась. Іде до Італії. Позволь, щоби міг у Тебе задержати ся якийсь час. Твій приятель

Йосиф Праженка".

— Боже! ви Праженків син? А—а — позвольте спитати — тото одінє? Неможливо!

Я розповів що мене спіткало і пан управитель перепросив мене.

Тепер настали для мене лїпші часи. Менї дали зараз инше одінє і погостили щиро, по чески. Моя пригода бавила нас цїлий вечер.

У пана управителя задержавсь я два дни; на третий день пустивсь в дальшу дорогу. Я ішов два дни, а крім двох баб, одної кози, жебрака і купи циганів не стрітило мене нїяке нещастє.

Третого дня під вечер наблизивсь я до шумавского села Ґлекельберґа, котре перейшов також без нїякого божого і людского допусту. Дорога, котрою я ішов, вила ся красною, романтичною околицею, але недалеко за селом розходила ся.

Я стояв на роздорожи. Куди тепер? Я мав намір іти до Італії; але котрою дорогою займу там найскорше? Іти менї на право, чи на лїво? — Ог, дурниця, я-ж міг собі легко порадити. Кладу ся на краю лїса долїлиць, виймаю з клунка Коржісткову карту ческої землї і раджу ся з нею, куди би найблизше було до Італії.

Хвильку так сю мапу студиюю, аж тут за мною хтось верещить: — „Пруский шпігун!" і заки я оглянув ся, держить мене двох пикатих, череватих Німців за рамена. Тодї були такі часи, що всюди вітрено пруских шпігунів.

— Ага, маємо тя пташку, ходи з нами! — кричали менї Німцї над ухами.

Дармо їм представляю, що я нїякий шпігун, лише Івась Праженка молодший, заволїкли мене до Ґлекельберґа і то до громадского уряду. Цїле село вибігло з хат дивити ся на мене. Хвальна громадска зверхність зревідувала мене власними руками і забрала менї всьо і тоту скрипку, котра — на їх погляд — найбільше против мене сьвідчила; лише мої гроші, зашиті під камізелькою, не найшли. Відтак довго тягнули з мене протоколи: конець всього був такий, що мене на другий день мають відставити до старосства в Долїшній Велтавици. Менї було то вже всьо одно. Куди они мене положать спати? — гадаю собі. Однако не судилось менї лишитись довго в непевности.

„Ходіть зі мною!" — сказав поважно хвальний начальник громади. Я пішов. Довели мене до якогось хлїва, котрий мав — як я замітив — двоє дверий, зкинули менї там дві вязанки соломи і сказали: „Тут будете ночувати". Не гаючись вліз я до середини. — „Так, то вже другий нинї" — сказав начальник і замкнув за мною двері на ключ.

Поступивши крок в моїй вязници пересьвідчивсь ся я, що мушу сильно зігнути ся; очевидячки не була тота вязниця збудована на таку високу звірину як я.

В моїм відділї була пітьма. Що робити? Я порішив лягати і спати, бо й так не було нічого лїпшого до роботи.

Але то не ішло. Насамперед перешкаджала менї в тім якась гризуча воня, що доходила з сусїдного відділу, а відтак мої думки. Ах, коли-б мене так бачили татуньо, отто мали би радість — сказав я до себе на голос. — Они гадають, що я вже що найменше в Тироли, а тут я ще в Чехах, а до того в хліві. — Глубокий воздух, що доніс ся з сусїдного відділу, перервав мої роздумування. Я зараз пригадав собі на слова начальника, що замикаючи мене сказав, що я вже нинї другий, котрого зловили і менї прийшло на думку, що в сусїднім відділї сидить той перший. Новий, глубокий, але

З Петербурга доносять яко річ зовсім певну, що цар прийме депутацию болгарску.— Депутация абесиньска вручила цареви від неґуса абесиньского ордер „печати Саламона з брилянтами“. Для більшої звязи межи Росиєю а Абесинією має бути установлений російский посол в Абесинії а посол неґуса в Петербурзі.

НОВИНКИ

Львів дня 13 липня 1895.

— **Є. В. Цісар** Найвисшою постановою з дня 29 червня с. р. зволив затвердити вибір Вінк. Витославского, директора дібр в Велдіжи на презеса, а о. Йосифа Лопатиньского греко-кат. пароха в Долині на заступника презеса Ради повітової в Долині.

— **Іменованя.** Ц. к. Дирекция почт надала посади почтмайстрів: в Щуцині Йосифови Стошкови, почтмайстрови з Пеняк, в Старім Санчи Стан. Каньовскому почтмайстрови з Розвадова, у Львові філія VII Люд Уличні експедиентови почтовому з Синяви коло Максимівки, в Пеняках Вікт. Шараневичеви почтовому експедиентови зі Стратина, в Гвіздци Тад. Хлямтачеви експедиентови з Луки малої, в Раві рускій на двірци експедиторови Володим. Менциньскому, в Янові коло Теребовлі Клярі Рудницкій вдові по почтмайстрі, в Розвадові Ів. Цельнерови почтмайстрови зі Старого Санча.

— **В товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“** видано в місяци червни с. р. 2446 важних поліс на обезпечену вартість 1,391.625 зр. Разом з попередними було в І. півроці сего року 13.819 важних поліс (по потрученю сторн) на суму 8,429.655 зр. обезпеченої вартости з приходом 69 804 зр. 53 кр. чистої премії. Попередного року було в тім самім часі 8633 важних поліс на суму 5,673.809 зр. з премією 46.526 зр. 59 кр., з того оказує ся в сім році приріст о 50% більший. Обезпечень конкуренцийних прибуло в тім півроці: 155 церков і 184 приходств, разом з попередними есть обезпечених в „Дністрі“ 1107 церков і 764 приходств. Шкід було в червни с. р. 58 випадків, отже разом з попередними було від 1 січня до 30 червня с. р. 211 випадків, з котрих виплачено до кінця червня 193 відшкодовань і 15 відшкодовань в перших днях липня, а в 3 випадках (разом на суму 514 зр.) здержано виплату. Сума всіх новисших шкід виносить на власний рахунок 34.631 зр. 49 кр., при чім однак належить звернути увагу, що сей рік крім приходу з премій одержує від попередного року суму 35.597 зр. 47 кр. зарезервовану. Фонд резервовий зріс до суми 29.521 зр. 76 кр. і есть ульокований в пупілярних цінних паперах. Львів дня 11 липня 1895. Від Дирекциї товариства взаїмних обезпечень „Дністер“. — *Др. Стефан Федак. — Др. А. Кулачковский.*

— **Відслонене памятника.** Дня 3 с. м. відбуло ся в Бережанах посьвячене памятника, виставленого офіцирским корпусом ц. і к. 55-ого полку піхоти та бувшими членами того корпуса на честь полеглих в війні з 1866 року. Посьвячене відбуло ся дуже торжественно при участи команданта XI корпуса ґенерала ґр. Шуленбурга, духовеньства обох обрядів, представителів властий, депутациї офіцирів 9-го і 10 го полку драґонів, ради міскої і численно зібраного народу. Прибуло крім того й до 300 ветеранів-селян, бувших вояків того полку, відзначених медалями. По посьвяченю виголосив гарну промову командант полку Йосиф Мецгер, віддаючи памятник в опіку міста Бережан та звернувшись до зібраного народа і депутаций, пояснив в рускім язиці значіне памятника, та пригадав на славну минувшину полку.

— **З Равщини пишуть нам:** В селі Махнові тутешного повіта жили супруги Яків і Александра Гринюси в великій незгоді. Дня 4-го червня прийшов Яків в ночи пяний з коршми та убив жінку, а відтак заніс до поблизької сусідової кирниці та кинув її у воду, а сам цілий тиждень ходив від села до села та будьто не знаючи, де жінка поділа ся, питав за нею людий. Аж дня 11 червня побачила сусіда, що в кирници плаває якесь тіло. Витягнули і пізнали убиту. Перед жандармериєю признав ся Яків до убийства.

— **Самоубийство.** Андрій Зіндерман, листонос, повісив ся передвчера пополудни на ремени у своїм мешканю при ул. сьв. Тереси у Львові. Єго жінка перебуває хвилево у родичів в Тернополи, тому побачив трупа аж вчера рано сторож дому. Причиною самоубийства було те, що Зіндерман поріжнив ся з кількома товаришами.

— **Зміна властителя.** Маєтність Гільче в сторожинецкім повіті на Буковині купив від п. Марияна Вавжинкевича за 250.000 зр. п. Август Ґорайский з Модерівки, член палати панів і презес галицкої спілки для експльоатациї нафти.

— **Землетрясеня.** Телеґрами з Астрахана, Узун-Ада, Красноводска, Асхабаду і Теджену в середній Азиї доносять о страшних катастрофах нароблених землетрясенями в околицях Каспійского моря і Аральского озера. Розмірно найслабше землетрясене було в Астрахані. Натомість в Узун-Ада виступило з такою силою, що з многих домів лишили ся лише купи розвалин, зелізничі насипи порозпадали ся, а цілу околицю пристани залили води. Робітники і часть населеня утікли з пристани. В Красноводску будинки або знищені або сильно ушкоджені. Так само в Асхабаді. Мешканці мусїли схоронити ся за містом. Доносять також о землетрясеню в середній Греції, але оно було слабше і не потягнуло за собою ніяких жертв в людях.

— **На ческу етноґрафічну виставу в Празі** вибирають ся дві рускі прогульки: одна богословів, що виїдуть зі Львова дня 30 липня с. р., друга прогулька ширшого кружка Русинів при участи товариства „Сокіл“. Ся друга прогулька вибере ся зі Львова дня 3 серпня вечером, приїде до Праги дня 5 серпня і забавить там три дни. З Праги переїде до Відня і буде там гостити 9 і 10 серпня. Дня 11 серпня виїдуть участники Дунаєм до Будапешту і забавлять в столици Угорщини один день, дня 14 серпня будуть в Мункачи, а 15-го вернуть до Львова. Близші подробиці про услівя подорожи подає п. В. Лаврівский в товаристві ґімнастичнім „Сокіл“ у Львові (ул. Підвале ч. 7).

— **Перше галицке товариство акцийне будови возів зелізничих і машин в Сяноці** по одержаню концесиї від міністерства справ внутрішних і затверджено статутів Намістництвом львівским, має уконституувати ся 26-ого с. м. на зборах акционерів в львівскім Банку краєвім. Цілию товариства есть фабричний вибір, перероблюване і направа возів для зелізниць, приладів і урядженъ механічних для руху зелізничого, машин, приладів і знадібя до верченя і взагалі до руху фабрик всякого рода, як копальні вуґля, нафти і пр. Товариство закуповує варстати від Казимира Липиньского в Сяноці та вкладаючи капітал на разі пів міліона, маючий зібрати ся через видане 2000 акций по 250 зр., має надію розширити велику діяльність, бо кромі дотеперішних замовлень від зелізниць державних долучать ся ще замовленя від зелізниць льокальних. Край буде мати з сего товаристра таку користь, що гріш видаваний на вози останесь в краю; що вироби потрібні для зелізниця як і для инших фабрик можуть бути дешевші і ріжницю коштів транспорту; промисл нафтовий і рільничий зискує через те, що буде можна на місци, в краю, набути всякі потрібні знаряди; вкінци сотки робітників знайдуть заняте в сих варстатах. Оснувателями сего товариства есть Банк краєвий і Казим. Липиньский дотеперішний властитель фабрики. Зголошеня до субскрипциї акций приймає Банк краєвий найдальше до 15 го с. м., а обняте фабрики в посідане товариства наступить 1-го серпня с. р.

Штука, наука і література.

— **Lux in tenebris.** (Сьвітло серед пітьми). Під таким заголовком появила ся сими днями книжочка, обіймаюча кільканайцять поезий молодого письменника Василя Щурата. Коштує 30 кр., а дістати її можна в Старопигийскій книгарни у Львові.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 13 липня. Межи лібералами а антисемітами прийшло вчера з нагоди передвиборчих зборів до великої бійки.

Льондон 13 липня. При вчерашних виборах до парляменту вибрано 30 уніоністів і 3 лібералів.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

якийсь дивний воздох потвердив мій здогад. Ділила нас лише деревляна стінка — отже я запукав до неї: „Сусіде, чуєте?“ — питаю.

Глубокий воздох і дивний, немов болесний стогін був відповідию. Я говорив дальше: „Бідолахо і вас зловили ті глупі Німці? Вас також уважають за пруского шпигуна?“ — Дивний звук, котрий я взяв за слово „яя“, відозвав ся з сусідного відділу.

— І мене зловили, маємо однаке щастє. Дуже мені вас жаль товаришу недолі — говорю знов через стінку. Замість відповіди роздав ся болесний стогін і щось як би плач.

— Сарако — кажу знов, зворушений долею нещастного товариша — ви — як бачу — берете собі надто цілу річ до серця; не робіть собі нічого з тої цілої дурниці. Знаєте що? Аби нам скорше час минав, засьпіваймо собі яку пісоньку, на примір: „Утікайте Прусаки, ідуть на вас вояки!“ — знаєте її?

Ніякої відповіди. Правильний, скорий віддих і хропіт пересьвідчили мене, що мій сусід заснав. „Сарака заснав“, — повідаю сам до себе, — „впрочім може то який Німець, то й не розумів мене. Ех, що там, коли він спить, то й я буду спати“ — і простягнувшись на соломі, вкінци якось заснав.

Аж термошене дверми пробудило мене; коло пятої години рано прийшов той самий начальник, щоби вивести мене з вязниці і віддати в руки справедливости. Я виліз з хлївця, витягаючи на раннім сонци своє затерпле тіло. Між тим отвирав начальник другі двериці. Я був дуже цікавий пізнати свого товариша недолі і нетерпеливо вижидав єго появи. Ледве начальник отворив двері, вибіг той-же весело на двір. — Але ах! мій співарештант, котрого я так жалував, котрого потішав і припрошував, аби зі мною сьпівав: „Утікайте Прусаки“ — той вязень не був Чех, не був анї Німець, анї взагалі чоловік, вкінци анї навіть він, лише оно, одним словом: то було — теля!

Так, теля, а я до него говорив, немов до якого чоловіка. Ігі! Як я тепер перед ним встидав ся. Не годен був навіть дивити ся на него! Коротко кажучи: я був дуже засоромлений. „Що тото теля погадає собі о мні? — кажу сам до себе, очевидно то, що я дурень. Певне що нічого иншого. — Ах, татуньо таки правду говорили, коли мені сказали: „Івасю, мій любий сину, ти великий дурень“. Я ніколи не хотів їм того вірити, але нині сам о тім пересьвідчив ся. Однако найбільше мене турбувало то, що я говорив теляти „дорогий приятелю“, чим очевидно я собі дуже зашкодив.

Впрочім тому теляти вело ся ліпше як мені; оно собі весело бігало по подвірю, а мене вхопив начальник за рамя і сказавши: Зі мною!“, потягнув в дорогу.

Тепер діяли ся зі мною дивні річи. Пан начальник довів мене до Долішної Велтавиці до старостива, а що я не міг достаточно вилеґітимувати ся, взяла моя подорож цілком инший оборот.

Завдяки зарядженю, котре звичайно називають „цюпас“, а по урядовому „шупас“, опинивь ся я за три дни з „Італії“ — у нас, де мому скорому поворотови не лише дуже дивували ся, але й порядно насьміяли ся. Очевидно, що не затаїло ся, яким способом дістав ся я до дому; вскорі кождий о тім знав.

— Не казав я тобі, що в дорозі скоштуеш неодного? — повтаряли татуньо з насьмішкою. І правда; скоштував я в дорозі, але ще більше дома, а то насьмішок і притиків, що прийшов з „Італії“ до дому „пішки“, т. є. шупасом.

Коли-ж мене хотіли найбільше розлютити, то говорили: „Івасю, оповідж нам дещо з твої подорожи до Італії!“ Від того часу маю страшну злість на ту — Італію, а найбільше тому, що я там не був.

Так скінчила ся моя подорож.

Заосмотренє склом будівель і порталів поручає **Яков Мерер.** 48

Фабричний склад тафльового скла ческого і бельґійского також зеркал і рам, **у Львові, улиця Кароля Людвика ч. 25.** Ціни умірені. Замовленя в провінциї полагоджую безпроволочно.

КОНТОРА ВИМІНИ
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО
купує і продає
всякі ефекти і монети
по курсі данім найдокладнїйшим, не числячи жадної провізиї

Яко добру і певну льокацию поручає:

- 4% листи гіпотечні коронові
- 4½% листи гіпотечні
- 5% листи гіпотечні преміовані
- 4½% листи Тов. кредитового земс.
- 4½% листи Банку краєвого
- 4% листи Банку краєвого
- 5% облїґациї комунальні Банку крає.
- 4½% пожичку краєву галицку
- 4% позичку краєву галицку коронову
- 4% пожичку пропінацийну галицку
- 5% „ „ буковиньску
- 4½% пожичку угорскої зелїзної дороги державної
- 4½% пожичку пропінацийну угорску
- 4% угорскі Облїґациї індемнізацийні і всїлякі ренти австрийскі і угорскі,

котрі то папери контора вимiни Банку гіпотечного всегда купує і продає **по цінах найкористнїйших.**

Увага: Контора виміни Банку гіпотечного приймає від Вп. купуючих всякі вильосовані, а вже платні місцеві папери цінні, як також купони за готівку, без всїлякої провізиї, а противно замісцеві лишевь за відтрученєм коштів.

До ефект, у котрих вичерпали ся купони, доставляє нових аркушів купонових, за зворотом коштів, котрі сам поносить. 6

Прошу читати!
З плянтаций
Попова, Павлова і Боткина
найлучші оригінальні гербати отримаєм на склад, поручаючи їх по 2, 3, 4 зр. за 1 фунт, висилаю до кождої місцевости
Л. Ґусткевич
Торговля товарів корінних і мішаних **Львів,** улиця Городецка ч. 5 vis a vis костела сьв. Анни.

Також поручаю:

Порошок до чищеня ножів, вилок, срібла від 5—30 кр.
Шміґлеві оселки штука 15, 25, 35 кр.
Дуже красну і практичну масу воскову, пуделко 40 кр.
Мило до праня кільо 34, 36 кр.
Крохмаль пшеничний 1 кільо 24 кр.
Какао правдиве Lejeta одно пуделко 50 кр.
Щітки всякого ґатунку
Порошок на ованци фляшочка 14 і 28 кр.
Тинктура на плюскви 28 кр.
Тинктура бронзу, до волоченя рам, зеркал фляшочка 30 кр.
і всякі артикули домово-господарскі дуже дешеві. Як нїгде.
(Львів Імпресса.) 55

Найвідповіднїйші до смаженя великі виборові
іспаньскі вишнї,
також знамениті великі
М О Р Е Л І
висилає ся в 5 кільґр. кошиках почтових, копичок по 1 зр. 26 кр.
A. Hoffman
Nyiregyháza на Угорщині. 62

Подешевіла бриндзя, 5 клґр. пересилка 1·96 кр.
знаменитий буліон один клґр. 5·50, 6·50, 7·50 і 10 зр.
поручає:
общар двірский Лапшин
п. Бережани. 61

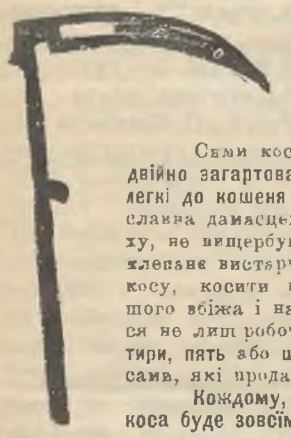
Публичне бажанє.

Виповняючи перший обовязок совістного купця, примінивсь я до бажаня Вп. Публики, переносячи мою **Торговлю чаю** з гамірної і за-для електричної зелїзниці небезпечної улиці Сикстуской до спокійного і пречудного **пасажу Гавсмана.**
Вдячний слуга **ІЗИДОР ВОЛЬ.** 59

Головна фабрична Рукодільня бронзівнича і склад виробів церковних
В. УСЦЕНЬСКОГО і В. СКНУРЖИЛЯ
у Львові ул. Галицка ч. 15.
Відливають всякі вироби церковні з серебра, бронзу, хіньского серебра, міди і иньших металїв. Тоже приймають всякі старі предмети до позолоченя і посеребреня заручаючи за довголїтну тревалість і возможно дешево. 51 (Львів Імпресса)

Е. ПАТРАХ в Стрию (в Галичині)
давнїйше **Л. І. Патрах**
по смерти брата обіймивши торговлю полагоджую всї справи.

Коси з маркою сїчкарня
з англійскої срібної стали (Silver-Steel)

Сими косами надзвичайно легко косити. Они подвійно загартовані ріжуть остро, остають ся довго острими легкі до кошеня і такі гнучкі, як найлучша, на весь сьвіт славна дамасценска сталь. Они перетинають зелїзну бляху, не вищербуючи ся і лиш дуже мало нищать ся. Одно клепанє вистарчує на кілька днїв. А виостривши раз таку косу, косити можна нею 120 до 150 кроків і найгустїйшого збіжа і найтвердшої гірскої трави, чим ощадять ся не лиш робочий час, но і плата за кошенє, і то о чотири, пять або шість разів в порівнаню з звичайними косами, які продають ся торговцями.

Кождому, хто купить мою косу, заручаю, що кожда коса буде зовсїм така, як тут описано. Єсли коса не буде так добре косити, як я обіцюю, то в противнім разї перемінюю косу 5—6 р.

Мої коси суть так за широкі, які потрібні в нашім краю і так за довгі, яких хто потребує, і то по слїдуючій цінї.

Довг. ціл. к.	62	65	70	75	80	85	90	95	100	105	110	115	цтм.
Ціна 1 кос	1·00	1·05	1·10	1·20	1·30	1·40	1·50	1·60	1·70	1·80	1·90	2·00	зр.
На 5 клґ. іде	14	13	11	10	9	8	8	7	6	6	5	5	кос

Марморовий камінь до остреня коси.

Довгота стм.	18	21	22	25	в кінци звичайні бруски мармор
Ціна за штуку кр.	30	35	38	40	16 кр.

Бабка з молотком злр. 20 кр.

Посилка найблизшою почтою лише за готівку або посліплатою.

При замовленю найменше 10 кіс приймає на себе половину посилки, а при замовленю 20 кіс цїлу. 50

Бляти для ткачів по найдешевших цінах.

Спіритус на наливки
найлїпший який може істнувати
Літер по 1 зр.

Спіритус до паленя
Літер по 52 кр.

Оцет спіритусовий
Літер по 16 кр.

Правдивий оцет з вина
Літер по 36 кр.

Знаменита житнївка
без акцизу, літер по 64 кр.

Найлїпша старка
Літер 80 кр. поручає:

Іван Мушиньский
Львів, Ринок 40. 57

Поручені мною артикули не уступають в якости виробам далїйше Вп. П. Юлїя Міколяша, о чім легко можна переконати ся.

Інсерати
(„оповіщеня приватні") як для „Народної Часописи" так також для „Газету Львівскої" принимає лиш „Бюро Дневників" **ЛЮДВИКА ПЛЬОНА,** при улици Кароля Людвика ч. 9, де також знаходить ся Експедиция місцева тих газет.

Бюро дневників і оголошень
Л. ПЛЬОНА
у Львові
улиця Кароля Людвика ч. 9.
приймає
абонамент на всї дневники
по цінах оригінальних.

Поручає ся
торговлю вин ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львові. 9

Бюро дневників і оголошень **Л. Пльона** у Львові
улиця Кароля Людвика число 9, приймає
абонамент на всї дневники по цінах оригінальних.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.